

После ЛОНДОНСКИХ РАЗГОВОРА

ШИРИНА САРАДЊЕ И МЕЂУСОБНО РАЗУМЕВАЊЕ

Док друг Тито са пратњом плуви ка својој земљи, носећи са собом поздраве народа Велике Британије, које су на растанку испоручили радницима Југославије највећи политички претставници нама пријатељске земље, народи социјалистичке Југославије нестрпљиво очекују свога Претседника и одушевљено поздрављају резултате разговора шефова двеју држава којима разни унутрашњи политички системи нису били препрека да се и у пракси докаже могућност коезистенције два света на међународном плану.

Коминике о лондонским разговорима пре свега је израз жеља и настојања два традиционално везана народа који су заједнички умели да крваре онда када се радило о бити или не бити, народа који су у часовима тешких искушења један другом увек пружили руку помоћници.

Присно разумевање и широка идентичност гледишта по горућим међународним проблемима који у ери гладног рата озбиљно тиште цели мирољубиви свет — основне су карактеристике лондонских разговора. Званично признање недавно парафираних балканског споразума од стране Владе Велике Британије и сватање огромног значаја овог дела за одбрану европског Југоистока, а изнад свега изјаве двеју влада „да отпор против агресије и очување националне независности претставља њихов заједнички интерес“ то најбоље потврђује. Када се о овоме још дода обавеза међусобне сарадње и сарадње са другим слободољубивим народима, онда се с њихким правом може констатовати да се и формално примило израђивању онога што данас улва пуно наде и охрабрења за мирнију и сретнију сутрашњицу.

Морална и материјална подршка Велике Британије нашој земљи још је једанпут потврђена приликом боравка друга Тита у Лондону. Вође народа енглеског острва и овом приликом су нам недвосмислено рекли: ми ћемо вас помоћи кад год то устреба. Ово је нашло места и у званичном коминикеу где је заједнички констатовано „да би сукоб који би настао у случају агресије у Европи тешко могао задржати локални карактер“.

Ширина сарадње између Југославије и Велике Британије није сама себи циљ. Она би могла послужити примером и другим земљама а пре свега нашем италијанском суседу који изнад осталих интереса ставља своје анексионистичке, неправедне и забрањивајуће захтеве. Ми се питамо докле ће италијанска влада бити у атмосфери неразумовања и докле ће дозвољавати раздарањем професионалних настројења хистеричној иредности да својим испадима трује терен на нашим западним границама? Зар нема уз добру вољу низ разноврсних облика сарадње као што се овога пута показала у Лондону? Зашто се Трст увек ставља у први план; што се не би почело од решавања ситних питања? Зашто се већ једанпут не схвати у Риму колики би значај имала плодна сарадња два суседа? На то треба да одговоре у палати Кићи, а ми им са своје стране можемо да поручимо: памет у главу!

В. М.

СЕЋАЊЕ НА 27 МАРТ 1941

Догађаји су се ређали муњевитом брзином. Хитлеровци су били у Мађарској, у Румунији па су дошли и у Бугарску. На југу Грчка је пружала јуначки отпор италијанским фашистима. Москва је ћутала; још су трајали месени месеци пакта Стаљин—Хитлер. Влада Цветковић—Мачек кукавички је увијала. Политичари су умукли. Штампана је доносила оскудне вести као да се ништа не догађа.

Само комунисти у Београду били су стално на ногама. И народ радници и обични људи који су свако јутро са страхом очекивали. Земља је била у опасности.

На факултетима, институтима и у вежбаоницама је врло.

И они све ређи студенти, политички незаинтересовани и добри ђаци који су упорно спремали испите и долазили на свако предавање, на сваку вежбу, без обзира на догађаје у свету, застајкивали су са свескама у руци, укључивали су се у групе студената међу којима су комунисти стално и неуморно говорили и објашњавали.

Слично је било у предузећима, свуда по Београду, свуда у земљи. И када је влада Цветковић—Мачек коначно показала своје издајничко лице, када су Цветковић и кнез Павле отишли на поклоњење у Беч и потписали срамни тројни пакт, изашли смо на улицу. То је било 26 марта увече око 7 часова.

Влада нас је издала...

Ми медицинари окупили смо се у неколико група и дошли смо на заказано место тачно у минут, на Цветни трг испред Југословенског драмског позоришта. Читав овај простор од Славије до Официрског дома укључујући и Његошеву улицу, био је препун радника, студената и грађана. Минути су били дуги у очекивању почетка. Свима нам је била у

живом сећању крвава успомена на 14 децембар, када нас је ова иста влада дочекала пушчаним мецима... Срео сам Ватку Јанковића, студента медицине и члана Партиског руководства Универзитета.

— Зашто не почитемо?! Ко ће да говори?

— Ја ћу да почнем, пењите ме на руке — и са оградe пијале Цветни трг одјекнуле су његове речи:

— Радници, грађани Београда! Влада нас је издала!

Кренули смо Његошевом улицом према Александровој и даље према Карабурми и радничким квартовима. Још у Његошевој дочекали су нас жандари и покушали кундацима да зауставе, али су се под притиском густо збијене масе демонстраната у страху, збуњено повукли. Демонстрације су трајале дубоко у ноћ. Сећам се, те ноћи нисам отишао у свој стан из опрезности (пошто је увек после демонстрације било масовно хапшење радника и студената) већ сам зааноћио на Чубури код једног друга, мога колеге Македонца, који је био мање компромитован. Ујутро смо устали у свануће да нам агенти не би назвали добро јутро, па смо кренули према факултету. Било је ведро мартовско јутро и сунце тек изашло. Сретали смо ретке пролазнике на чијим се лицима читало узбуђење. Предсећали смо да се поред демонстрација још нешто догађа. На путу за факултет срели смо једног нашег друга који је после демонстрација зааноћио на факултету у просторијама удружења и он нам први рече да је пала влада, да су официри извршили пуч.

а сура Стаљинова дипломатија је ћутала

Вратили смо се одмах и упутили на Славију и даље према Теразијама. Код Лондона видели смо војску на улици и тенкове. Простор око старог двора и Теразија био је блоки-

ран. Код Лондона скупила се мала група пролазника и једна официри у цивилу попоео се на мердевине и отуда почео да чита проглас о ступању на престо краља Петра. Гомила људи брзо је расла. Спочетка маса је ћутала, ни једним узвиком није поздрављен долазак кр. Петра на престо. Онда су комунисти изабрали пароле које је маса једнодушно прихватила. Официр је збуњено сисао са говорнице, а ми смо продужили према Славији. Са свих страна као да извиру из земље, долазиле су нам усусрет гомили људи. Од једног су се појавили транспаренти са паролма које је дала наша Партија и националне заставе. На многим транспарентима писало је „Воље рат, него пакт“ и „Савез са Русијом“. Од Славије је маса више вођена инстинктом кренула улицом кр. Милутина у правцу совјетског посланства. Поворка је већ била нарастала на 50.000 људи и читава ова маса дуго је манифестовала пред зградом совјетског посланства. Међутим, наишли смо на затворена врата. Сура Стаљинова дипломатија ћутала је немо и за спуштених ролетни.

Празно су звучале генералове речи

Успут су нам махали са прозора Гл. одбора демократске странке неки грађански политичари који су били ушли у Симоновићеву владу. Маса је са неповерењем ћутке пролазила поред њих. У Александровој улици поворка демонстраната нарастала је на 100.000. Смешно су деловале групе од педесетак људи које су ишле за краљевом сликом као у погрбној паради и носиле флажетице добјесте од неких страних посланства. У сусрету са масом од 100.000 демонстраната ове поворнице су се губиле.

Многи другови које смо сретали само на илегалним састанцима били су у поворци и на њеном челу. На сваком кораку, са оградe, са рамена, са електричних стубова смењивали су се говорници, радници и студенти, руководиоци Ком. партије и обични демонстранти. У Александровој, у близини старог Ђерма зауставили смо се пред једном високом зградом коју је држао генералштаб. Избачена је парола:

„Војска с народом!“

Празно су звучале речи једног генерала са балкона четворспратнице: „Откако је Југословенска војска победила своје победоносне заставе она је увек била са народом...“ Људи су хтели да виде расположење војске. Фраза које је сипао генерал ништа нису обећавале.

Из Александрове улице маса демонстраната кренула је према Карабурми. Радници из

штофаре Владе Илића и електричне централе напуштали су посао и укључивали се у поворку. Расположење је било врзнично. Хитлер је на позивим капијама, нико није много веровао у владу Симоновића, али је нека нова вера озаривала лица свих људи. Био је топао мартовски дан, сунце пригрејало. Време ручку, али нико на то није мислио. Људе је најгоре мучила жеђ, па су куповали лимунове да се освеже. Бозације су се снашле, па се и они са својим колицима укључили у поворку да пазаре, јер су улице и тргови остали пусти. У улици Краљице Марије дочекао нас је кордо жандарма у оним истим старим униформама у којима су нас и синоћ дочекали. Њих је сада упутила на народ нова влада кр. Петра. На челу демонстраната сада су били чланови ЦК КП Југославије. У овој ситуацији није било места сукобу са жандарима чија су колена клекла пред масом од 100.000, иако су у масу утерили своје бајонете.

Преко 100.000 људи на пространом тргу Славије стајало је окренуто према згради бископа где је на крову зграде требало да се појави неки од руководилаца КПЈ. Одједном као пајац из кутије искочио Драгољуб Јовановић и почео да говори. Један студент самоницијативно се попоео и гурнуо га мало у страну. После неколико минута појавио се на говорници Светозар Вукмановић „Темпо“. Мало је било људи у маси од преко 100.000 који су тада дознавали друга „Темпа“, а сви су у њему осетили свога човека, свога руководиоца који је говорио из њиховог срца, њиховим језиком, осетили су комунисту који ће касније бити један од организатора устанка, и најближих сарадника друга Тита.

Демонстрације су настављене митингом код Вуковог споменика, затим на Каленића пијаци, где је говорио друг Милован Ђилас. Са Каленића пијаце демонстранти су се разишли у малим групама и до дубоко у ноћ чули су се повици у свим крајевима Београда, повици који су наговештавали тешке и славне дане, предвечерје велике ослободилачке борбе народа Југославије.

Радост пред осудну битку

После неколико дана ректорат Универзитета саопштио је одлуку о прекиду рада на свим факултетима. Рат је био на прагу. На Медицинском факултету у просторијама читаонице одржано је саветовање свих чланова КП на универзитету. Конференцијом је руководио секретар Универзитета биро КИП друг Рифат Буђевић „Трипа“, студент права, заједно са друговима Милом Ивковићем, студентом технике, Слободаном Пенезићем „Крдуном“, студентом агрономије и другима.

— Партија од нас очекује да нас да дамо све од себе у одбрани земље, да будемо са народом... војни обавезници нека се по позиву јаве на мобилизацијска места, они који не добију позив нека се уписују у добровољце... То су биле директиве Партије. У незаборавном сећању остаће ми реч председника МК-а Партије, радника тврде физиономије.

— Није далеко, другови, дан када ће пролетаријат наше земље, на челу осталих радних људи, победоносно наступати на свим линијама ка победи... Можда ће фашисти привремено упасти у нашу земљу, али ми ћемо извојевати слободу!... Опраштали смо се грлећи се мушки и дуго у просторијама удружења и мезанса. Радост је била на свим лицима иако су нам се срца стезала. То је била радост борца који полази у осудну битку. А били смо начисто са тим да се многи од нас неће више вратити.

Милић БУЏЕВИЋ

Милошевић, Ружић, Беловић и Жигон одговарају...

... на питање: „Шта мислите о односу студената глуме према животу и будућем позиву?“

Ову рубрику смо замислили као место на коме ће се постављати питања професионалне етике будућих интелектуалаца и свих манифестација погледа на живот студената. Нећемо се држати никаквих сталних форми у чијим оквирима бисмо третирали ове проблеме, већ објављивати било мишљења студената и професора у облику интервјуа, било поједине њихове написе, опаске, проблемске чланке сарадника, ни све до карактеристичних појединачних портрета студената сагледањем из ове перспективе односа према животу и будућем позиву, као и што ћемо бележити непретенциозна устутна запажања, па чак и објављивати сатиричне написе на ову тему. Позивамо на најширу сарадњу како студенте тако и професоре.

Као први прилог објављујемо интервју са педагозима на Академији за позоришну уметност, који су одговорили на питање: „Шта мислите о односу студената глуме према животу и будућем позиву?“

— Сценска култура кроз општу

Мата МИЛОШЕВИЋ, професор прве године глуме, редитељ и глумац Југословенског драмског позоришта, одговорио је на питање кратко:

— Ја бих као прво истакао потребу да младе генерације глумаца стичу сценску културу, кроз општу. То за будућност. А моралним ликом класе којој ја предајем, могу рећи да сам задовољан.

— Само да има више зна- тичке

Јожа РУТИЋ, глумац Југословенског драмског позоришта и професор Академије за позоришну уметност, предаје на

трећој години глуме. Он је изнео следећа запажања, као одговор на наше питање:

— Ја бих за млађу генерацију људи који се баве позоришним радом рекао да би требало да покаже више знатижеље, без које нема процеса непрекидног богаћења тако потребног за нашу уметност. Ја бих то илустровао само једним примером. На проби по нашим позоришним кућама тешко је продрети. Међутим, не верујем да уз извесне напоре они ту привилегију не би извојевали. А присуством на пробама они би били на извору глумачког и позоришног рада пратећи сам процес стварања, далеко речитији него свако теоретско предавање.

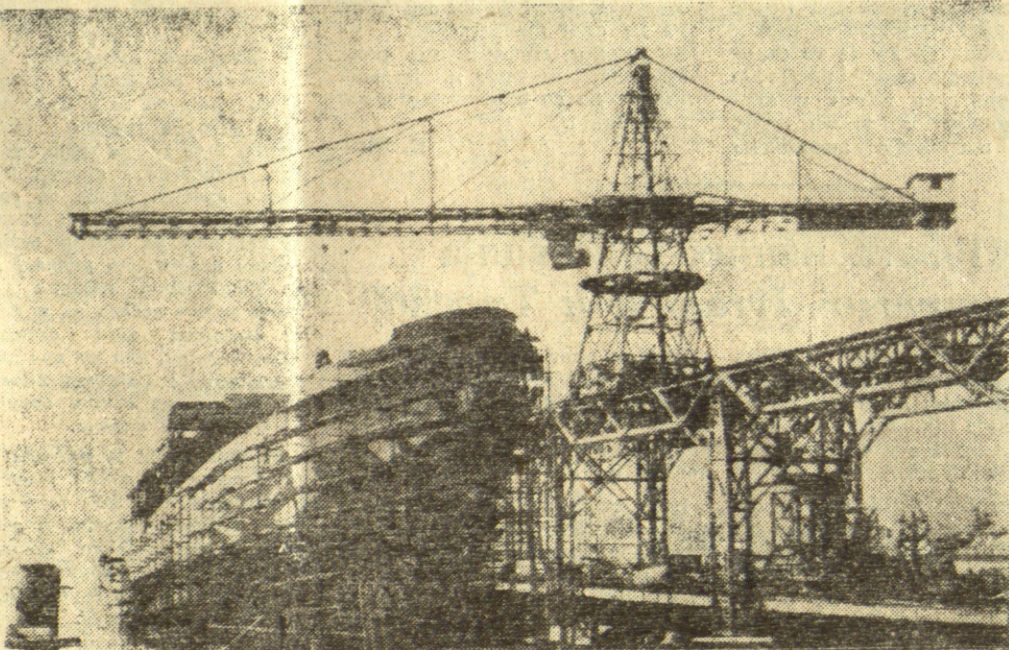
Међутим иако истичем момент недовољне знатижеље, мислим да можемо бити задовољни радом на Академији, јер је она дала доста талената који су се васпитавали на овој шко-

ли. Наравно, у позоришном раду не сме се никад бити самозадовољан, јер то одмах значи незадак, поготову кад проблема има још доста.

Осим тога мислим да би наше млађе колеге требало да прате пленарне састанке нашег стручног удружења. И не

само да прате, већ да у њему учествују као будући њени чланови. Кроз тај процес и кроз многе друге они би изградили своје сопствено мишљење за позоришне проблеме. Млађа генерација има право на сопствени избор и (Наставак на петој страни)

Наши велики објекти

Бродоградилште „Викто Крстуловић“ у Сплиту

Посета студената Турске и Грчке

НАШИМ УНИВЕРЗИТЕТСКИМ ЦЕНТРИМА

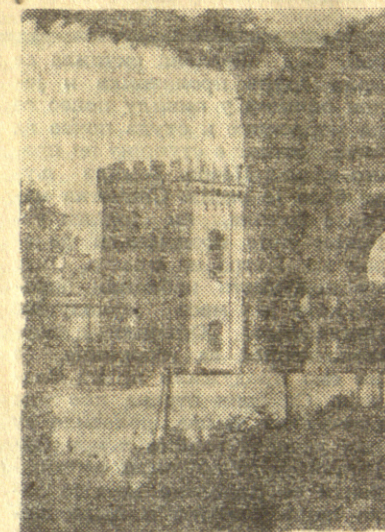
Организоваће се екскурзије кроз балканске земље

Студентске делегације Турске и Грчке које су као гости присуствовале V конгресу Народне омладине Југославије, искористиле су боравак у Југославији за повезивање са нашом студентском организацијом. Непосредно после закључења рада Конгреса, Универзитетски одбор Савеза студената у Београду приредио је у њихову част банкет. Поред тога, одржана је и мала приредба на којој су као извођачи програма наступили хор, музичка и фолклорна секција КУД „Бранко Крсмановић“.

Програм боравка Турске и грчке студентске делегације претежним делом имао је радни карактер. У жељи да дође у ближи контакт са нашим студентима, студенти из Грчке и Турске су учинили посете Правном факултету и ТВШ-у где су присуствовали свечаном отварању просторија друштвеног клуба ТВШ, док су се Грци дуже времена задржали у разговору са студентима Правног факултета. Сматрајући да је најбољи начин за почетак ефикасне сарадње и измене искустава предузимање неке конкретне акције, турски студенти архитектуре су се споразумели са Савезом студената на Техничкој великој школи да једни другима покажу радове који ће бити изложени на истовремено организованом архитектонским изложбама у Београду и Анкари.

У Љубљани су били примљени код ректора Универзитета и разговарали су о сарадњи професора и ректора са студентима. После тога посе-

тили су Влед и Вохињ, где су се задржали, кратко време. У Загреб су присуствовали састанку Универзитетског одбора Савеза студената. Били су примљени код државног секретара за науку и културу Хрватске који је изјавио да је Државни секретаријат за просвету и културу Хрватске спреман да одобри известан број стипендија за грчке и

Мотив из Истанбула

турске студенте који би желели да студирају у Југославији и изразио је жељу да владе Грчке и Турске отворе стипендије за наше студенте. Поред тога, наша Влада ће пружити извесна материјална средства за омогућавање екскурзија у нашој земљи.

У Сарајеву су делегације турске и грчке националне сту-

дентске уније посетили све факултете, желећи да се упознају са организационим центрима на којима је заснован Сарајевски универзитет као новоосновани. Након посете Сарајеву студентске делегације наших пријатељских земаља су отпутовале за Скопље одакле ће продужити пут за Грчку, односно Турску.

У току боравка у нашој зе-

Мотив из Истанбула

мљи и посета универзитетским центрима, уговорен је и низ акција за постизање конкретне сарадње између наших студентских организација. Тако је на пример за 19 април уговорен сусрет фудбалских репрезентација Сарајевског и Цариградског универзитета. Уговорено је гостовање Културно уметничког друштва „Бранко Крсмановић“ у Турској при повратку из Израела. Поред тога решено је да наше три студентске националне уније организују екскурзију већег броја студената из западних земаља кроз балканске земље. Екскурзија би се у Југославији задржала дванаест дана, а у Грчкој и Турској по осам дана. Савезу студената Југославије је упућен позив да пошаље своју делегацију на Конгрес Турске националне уније који ће се одржати 10 априла.

З. Мишић

Саопштење о састанку представника студентских организација Турске, Грчке и Југославије

После обиласка универзитетских центара у Љубљани, Загребу и Сарајеву, представници студентских организација Турске и Грчке, који су као гости присуствовали V конгресу Народне омладине Југославије вратили су се у Београд где је 17 марта одржан састанак представника националних унија студената Турске, студентске организације Атинског универзитета и Савеза студената Југославије.

На састанку који је протекло у духу потпуног пријатељства и међусобног разумевања, дискутовано је о ужој сарадњи студентских организација на међународном пољу, као и о питањима која се тичу размене и конкретне сарадње између три студентске организације.

Предвиђено је да се претставници поменутих организација консултују о питањима која су од заједничког интереса,

а посебно о ставовима на међународним студентским конференцијама, и да заједнички активно учествују у различитим формама међународне студентске делатности.

Сви присутни су поздравили ову иницијативу и истакли потребу искрене пријатељске сарадње међу студентима трију земаља која ће се односити на размену студената, информација, културну и спортску активност, размену стипендија, студената за стручну праксу и друго. Нарочито је била подвучена корисност директне сарадње између универзитета.

На крају је одлучено да се записник са састанка достави Националној унији студената Турске, Студентској организацији Атинског универзитета и Савезу студената Југославије у облику препорука за рад и међусобну сарадњу у будућности.

Прослава годишњице трипартитне декларације

Пет минута ћутања или римска комедија

Ни овога пута у Риму студенти фашисти нису мироували. Бучно су се спремили да прославе једну неславну годишњицу. Спремали су славу, а испео је парастос. Изгледа да су хтели дати репризу прошлогодишње комедије око Трста. Режисери из палате Кићи настојали су да приреде обиман политички „карневал“. Међутим, глумци су овога пута слабо одиграли своје улоге. Поновљена је само једна двадесето мартавска сцена у којој су поред студената суделовали и римски средњошколци.

На иницијативу неких студентских организација и руководства политичких странака, 20 марта у већини римских школа била је прекинута настава. У једном летку који је издат поводом фамозне трипартитне декларације ОСТТ, студенти-фашисти захтевали су од њака пет минута ћутања. Чудне ли погледе! По свему изгледа да студенти фашисти немају

другог посла него да по налогу својих аранжера праве политичке смутње и изгреде, изгледа да им је то стални задатак који ревносно извршавају, а наука и студије долазе у други план. Лепо изграђују академске

грађане у дучевским кошуљама. Паметније би им било да из свог фашистичког уличарског галамџијског речника избаце Трст и Далмацију и да се баве кориснијим пословима.

В. М.

Посета наших делегација Француској, Италији и Турској

Централни одбор Савеза студената Југославије примио је ових дана позиве да упути своје делегате на студентске конгресе у Француској, Италији и Турској.

На конгресу Студентске уније Француске, који ће 6 априла почети у Руану, Савез студената Југославије упутиће два делегата. Делегација ће отпутовати заједно са студентском фудбалском репрезентацијом која ће са репрезентацијом студената Француске одиграти реванш утакмицу у Руану.

Крајем овог месеца — 28 марта конгресу Студентске уније Италије који ће се одржати негде у околини Фиренце, такође ће присуствовати два делегата из Југославије.

Исто тако наша делегација од три члана присуствоваће Конгресу Турске студентске уније који ће почети са радом 10 априла у Анкари. Ови делегати ће истовремено вратити посету Турској студентској унији, чiji су делегати боравили у нашој земљи од 6-22 о. м.

С. Т.

Кроз универзитете у свету

КАНАДА

ПРОТИВ ЦЕНЗУРЕ СТУДЕНТСКИХ НОВИНА

ОКО педесет уредника двадесетчетири студентска листа, који излазе на канадским универзитетима и колеџима, састало се на годишњем конгресу канадске студентске штампе. На конгресу се дискутовало о проблемима измене вести разних публикација и упознавања радио службе појединих универзитета. Учесници конгреса, подигли су општар протест против цензурисања студентских новина од стране универзитетских власти и тражили су пуно слободу штампе истичући значај слободе размене мисли и вести о догађајима.

КУБА

ДЕМОЛИРАНИ СПОМЕНИК ВОЂЕ НАПРЕДНИХ СТУДЕНАТА

ВИШЕ од триста кубанских студената организовано је демонстрирало улицама Хаване, протестујући против демолирања споменика напредних студената, који је 1928 погинуо у Мексику. Студенти су подигли барикаде, запосели их и обесили сламнату лутку председника Батиста. Полиција је тек након дуже борбе, у којој је рањено и повремено осам лица успела да успостави ред.

ИНДИЈА

ПОМОЋ БОЛЕСНИМ СТУДЕНТИМА

КОМИТЕТ за помагање студената у Патни отворио је неку врсту медицинског консултативног центра за болесне студенте. Овде ће радити допољан број лекара, тако да установа неће бити преоптерећена. Центар ће помоћи многим студентима који због финансијских тешкоћа никада нису били у стању да траже савет лекара.

ПАКИСТАН

МАСОВНИ ШТРАЈК

ПОСЛЕ крвавих перада који су се одиграли средином јуна у Карачију, студенти

су у целом Пакистану ступили у штрајк. Штрајк је завршен тек недавно када је председник Владе прекинуо започети процес против колонијалне демонстрације.

САД

БРИГЕ „РУЗВЕЛТОВОГ КОЛЕЏА“

КАО последица Ајзенхауерових изборних победе, уследила је оштра критика „Рузвелтовог колеџа“ у Чикагу о својој будућности. Колеџ је основан за време „демократске ере“, а посећивали су га углавном студенти који су намеравали да се посвете државним пословима. Оправдана је бојазан, да сада под републиканском владом колеџ неће бити додељиване субвенције од државе, или из приватних извора. Захваљујући финансијским тешкоћама, нека издања „Бакле“ недељног листа, који су издавали студенти колеџа, нису могла да се појаве.

ИСКЉУЧЕНА СА УНИВЕРЗИТЕТА ЗАТО ШТО СЕ УДАЛА

ЈЕДНА аустријска студенткиња искључена је у Америци са универзитета, зато што се удала за Американаца студента. 29-годишња студенткиња из Беча дошла је у Сједињене Државе путем програма УНЕСКО-а о размени студената, и била је обавезна да учи као и остали студенти у-НЕСКО, дакле није смела да се уда за време трајања студија у Америци.

НЕМАЧКА

УСЛОВИ ЗА САРАДЊУ СТУДЕНАТА ЗАПАДНЕ И ИСТОЧНЕ НЕМАЧКЕ

ДВАДЕСЕТ и један делегат из Западне Немачке и Западнoг Берлина састали су се у Кобленцу на седмнаестој редовној конференцији немачке Националне студентске уније. Конференција је заузела општар став против било каквог покушаја укидања аутономије високих школа, који су били отелотворени у различитим законским предлозима, као и против обнављања спортских веза између немачке студентске

лиге и студената Совјетске зое. Изјављено је да ће све док демократски настројени студенти и професори буду у створима Совјетске зоне, студентска заједница одбијати да успостави било какве званичне односе са источно-немачким студентским организацијама. Учесници конференције су поздравили иницијативу Извршног одбора о издавању једног апела који ће позвати немачке студенте на солидарну акцију у пружању помоћи осталим студентима.

Технички факултет у Скопљу

Пре три године основан је Технички факултет у Скопљу. Наши студенти знају веома мало о својим друговима Македонцима. Слабо су обавештени о њиховом животу и раду, о њиховим тешкоћама и успесима.

Данас факултет има два отсека, Грађевински, са око 240 студената и Архитектонски са око 160 студената. Најстарији студенти налазе се у VII семестру.

Најближи и најсроднији овом новом факултету јесу Грађевински и Архитектонски у Београду. Природно је да онда ова два факултета и њихови студенти буду највише обавезни да укажу помоћ новоснованом факултету и његовим студентима.

Недостатак наставног, а нарочито помоћног наставног особља је најтежи проблем факултета. Због тога је наставнички кадар, са којим факултет већ располаже, ангажован много више него што је то случај са осталим факултетима у земљи. Стални наставнички кадар је састављен од истакнутих стручњака из Македоније, Србије и Хрватске. Сви су они углавном почетници у просветно-научној струци, али је ипак квалитет наставе на академској висини. Настава се одвија неусиљено и са скромним средствима.

Факултет има нову лепу зграду у модерној архитектури, са пространим учионицама и вежбаоницама. Организује се завод за испитивање материјала. На факултету постоји Институт за студије и пројектовање, који ради велике и интересанте пројекте. У овом Институту раде најбољи студенти са факултета. Институт претставља директну везу факултета са привредом. Студенти имају разумљивих тешкоћа, које обавезно прате сваку нову школу и ње не студенте. Са њима треба пре свега успоставити ближи контакт, а затим помоћи им да успоставе добре везе са сродним факултетима у земљи и иностранству.

Измена искустава из рада студентских организација сигурно би им користила, јер београдски студенти имају у томе заиста много искуства. Њима треба указати помоћ и у извесним чисто економским питањима, као што је организација продајнице на факултету, затим евентуална организација мензе.

Мени се чини да су досадашње везе наших студената са студентима Скопског техничког факултета биле доста слабе. У томе је било доста немарности. Ево једног примера: Једна група студената грађевинаца долазила је ове јесени у Македонију да посете неке објекте. Долазили су и у Скопље, али нису свратили на факултет, као и да не постоји. То је најобичнија непажња према својим друговима и будућим сарадницима. Они су могли да искористе ту прилику

Инж. Сава Јањић

СА ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА У САРАЈЕВУ

На заједничком послу

нутрашње демократије.

На прво место долази правилан однос студената и наставника, однос васпитача и научника према својим ученицима. Можда томе погодноју и специфични услови: на факултету има свега око 400 студената на их професори скоро све познају.

Правници су први покренули акцију да студенти учествују у раду друштвених организација и ван факултета. Решили су да одрже предавања о новом Закону о Народним одборима и опште о карактеру Народних одбора и новом државном систему код нас. Професори су прво упутили своје студенте у литературу за проучавање овог проблема, одржали им огледно предавање, а затим су студенти обилно читаво Сарајево и Срез сарајевски.

Исто тако и наставни план и програм, као и читав режим студија на овом факултету има много разлика не само у односу на београдски Правни факултет, већ је елестичност овог програма завадан у односу на остале факултете Сарајевског универзитета. Научност и логичност овога програма је у томе што је тамо уведено групно полагање испита и то за три групе: економску, грађанско - правну и кривично правну. Група за грађанско право има чак 5 предмета, на студенти не реагују много на овакав систем, јер увиђају да се на такав начин најбоље стиче један општи поглед на право, јер су предмети који сачињавају групу сродни, док су пре две године групе у Београду биле тако хетерогене, да замата нису имале смисла ни намене.

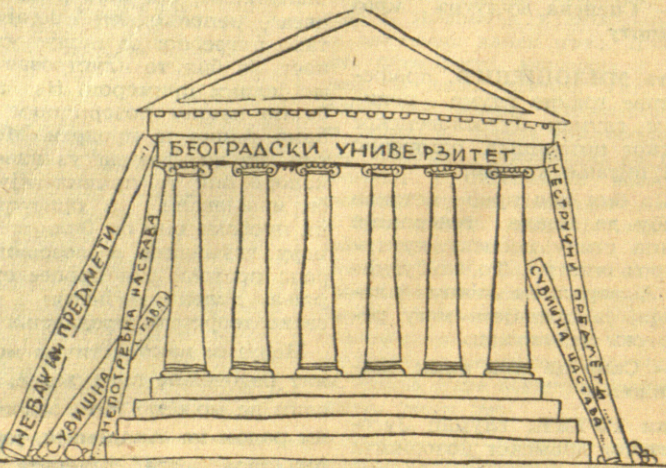
На факултету је развијен систем семинара много више него у Београду, али зато тамо не постоје стручне секције. И дебатни клуб је тек недавно формиран, а основа га је група студената на челу са Кораћ Љубишом, студентом треће године. Клуб је пред себе поставио задатак окупљања студената и организовања дискусија по свим питањима друштвеног, политичког и кул-

турног живота која интересују студенте. Досада су одржана свега два састанка и има изгледа да ће се успети. И не само то. Правници очекују да ће и остали студенти на својим факултетима основати неке клубове са сличном садржином.

Током ове школске године правници су почели да практикују један прилично оригиналан метод рада и политичког деловања. Они наине брзо, још истог дана реагују на разне појаве у политичком животу како наше земље, тако и у свету, али које имају велики значај за нас. Тако су они, између осталог, осудили улазак Франкове Шпаније у УНЕСКО, постављање Степинца за кардинала, а поздравили почетак рада Шестог конгреса Савеза комуниста. Сваки од ових догађаја је поздрављен пригодном говором неког од студената или наставника. То је био начин да се јавно покаже како студенти и професори Правног факултета у Сарајеву гледају на догађаје. Овај начин показује колико су студенти способни да спонтано, али правилно оцењују политичке догађаје.

На осталим пољима делатности осећа се знатна живост, а пројекат активног учешћа у раду је знатно већи него на великим факултетима.

САМ

Да ли би ова зграда могла да буде без ових подупирача?

ПОРТРЕТИ

Примеран професор

Професора Чеду Симића тешко је наћи слободног. Презаузит је. Примлио ме је у свом кабинету.

— Сматрате ли да је успех студената, мерило успеха професора или не?

— Да, мерило је. Од професора много зависи. Он је дужан да заинтересује студенте и нађе начин да успех не изостане. Скроз је погрешно мишљење да оваква формулација важи само за основну школу. Ја не водим никаву евиденцију о доласку на предавања, а ипак, долази просечно око 80% од уписаних студената. То је више него задовољавајуће. У првом испитном року полагање најмање 70%...

— Како доносите суд о знању студената из предмета који полагају код Вас?

— Код мене студенти неће да полагају ако не науче. Због тога врло мало падају. У паразитологији коју предајем, постоје хиљаде тешких латинских назива. Знање ових термина је другоразредно, а прво је, познавање суштине предмета, разумевање. Потенцијална способност да разуме ствари, да се снађе, најдрагоценији је капитал који студент носи са факултета... На испиту се никада не журим. Ако треба негде да идем, одлажем испит. Без обзира на расположење са којим долазим на испит, на њему сам увек сталожан и објективан...

— Знате ли за некоректне поступке наставника на испитима?

— Има и тога. Постоје професори који пре испита кажу колико мора да падне.

— Да ли сте за сарадњу наставничког савета и Савеза студената? Је ли то корисно, зашто?

— Да. Студенти треба да учествују у доношењу програма и спровођењу наставе у делу. Најмлађи мало могу користити. Наставници често гледају ограничено. Кад сам био декан, преко организације студената сам често успешније спроводио извесне ствари него преко других. Сматрам да су студенти довољно зрели људи и да су објективни, па због тога могу много помоћи у решавању школских питања. Додајте још и ово — каже професор Симић — ја сам за слободне рокове из свих предмета после четвртог семестра... Предмети су више испекани. Непо-

хвално је што сваки наставник сматра да је његов предмет најважнији. Настава се мора гледати као целина. Наука напредује и ми је морамо пратити. Али, студије се не смеју продужавати. Зато сам за изабацивање из програма свега што није неопходно... Упорно сам за познавање француског, енглеског или немачког језика...

Професор др. Чедомир Симић је лекар хумане медицине. Почео је службу као лекар Хигијенског завода у Скопљу, а убрзо је постао и његов директор. Конкурсом је примљен 1938 године за ванредног професора Ветеринарског факултета у Београду. За редовног професора изабран је 1940 године. Декан Ветеринарског факултета био је 1947 године. Исте године изабран је за дописног, а 1950 године, за редовног члана Српске академије наука.

Учествовао је као референт на свим скуповима ветеринара у земљи, а више пута и у иностранству. Био је у Шател Гину, Алжиру, Амстердаму, Паризу. Сем редовног реферисања на овим скуповима, истицао се и у дискусијама.

У фијоци његовог радног стола, може се видети гомила писама, која су дошла из разних крајева света. У њима се научни радници обраћају др. Симићу за савете, размени искустава. Ту су и позиви за учешће на овогодишњим разним састанцима стручњака у земљи и иностранству. Он је данас научник светског гласа. Његова специјализација засеца и у хуману, али више у ветеринарску медицину.

До сада је објавио велики број научних радова из области експерименталне паразитологије и биологије. Писао је, и данас пише, у најпознатијим часописима света. Највише је објављивао на француском језику.

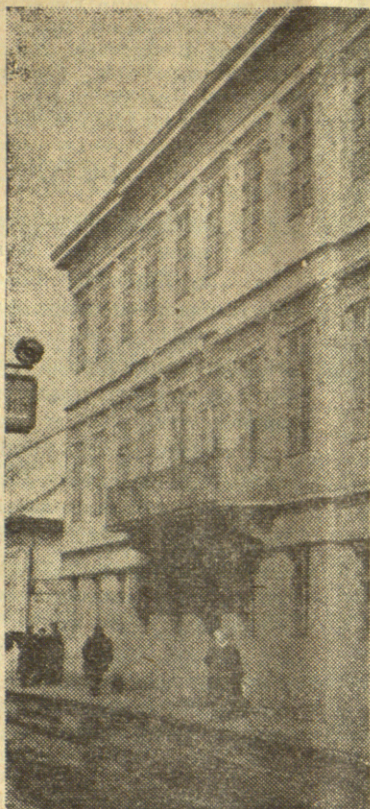
Др. Симић оставља изванредан утисак. Средњег је раста, симпатичне физиономије, живог погледа и чилих покрета. Пун енергије... Као човек најснажније делuje. А то је најважније. Без тога је све друго бledo, мање важно.

Јесу ли ови детаљи довољни да покажу академика др. Чеду Симића? Можда, не сасвим, али сигурно толико да осветле блистав лик човека, професора и научника.

Живомир ПРЕДОЈЕВИЋ

ЗАБЕЛЕЖЕНО У НОВОМ САДУ

Разговори на једној школи

Виша педагошка школа у Новом Саду

Преданом је двостратна светло првенкасто - жуто обојена зграда у улици Светозара Марковића бр. 6. Иза њених се стогодишњих зидова, већ пет година, од свог оснивања, одвија настава Више педагошке школе. Међу њима је истовремено скучено око 500 редовних студената, са свим њиховим проблемима и поштеним настојањима у учењу и раду, испуњеном одјецима наговештене будућности.

По ходницима карактеристичан жагор одмора. Студенти у групама настављају дискусију са малопре завршеног предавања; једни се смеју, други препиру. Понеки, одвојени, докрајчују „половичне“ цигарета замисљено гледајући кроз прозор. Ту је и чика Иван, домаћин зграде, који већ по обичају учествује у студентским разговорима. За тренутак жагор утишава питање, упућено Ивану, кроз отшкринута врата једне канцеларије: „Шта је то чика Иване? Што не умирите студенте?“ „И ректор и ја смо рекли да се по ходницима сувиде гласно не разговара... али, ето, не слушају нас!“ — одговара чика Иван „проректор“, како га популарно студенти називају.

После неколико часака одмора предавања се настављају.

Недостатак просторија за рад и размену ствара некипут и нежељену атмосферу. То је један од значајних проблема ове школе.

Професори о наставном плану, програму и трогодишњем школовању

Професоре хемије, Кунца и Максиминовића налазим у лабораторији где са асистентом Николић Зорицом прате вежбе студената. Бројна су питања на која треба дати одговоре.

— Практичној настави придајемо пуно важности. Задовољни смо са спремом редовних студената, док су ванредни знатно заостали — каже професор Кунц.

— Ми се трудимо, додаје професор Максиминовић, да развијемо код студената жељу за склапање извесних једноставних апарата, неопходних за самосталан експериментални рад, који не им користи у њиховом будућем позиву.

Хемикалије, чије цене расту несразмерно материјалним могућностима ове школе — проблем су за себе.

Професори сматрају, а то је и мишљење студената хемије, да осим стручног и методског знања треба развијати паралелно. Решење би се постигло увођењем трогодишње наставе, у којој би трећа година имала само практичан рад у осмогодишњим школама. Питање трогодишње наставе постављају и професори осталих група.

Не би ли се и овде уклониле тешкоће и постигао већи успех, када би сарадња наставника и студената била већа, конкретнија и садржајнија? Свакако нешто темељније треба предузети.

За мишљење о проблемима наставног плана обратио сам се претседнику Градског савета за просвету и културу Макарић Радомиру, професору-педагогу.

— Моје је мишљење, да школовање на педагошким школама треба продужити на трогодишње. Тиме би се допринело бољем оспособљавању студената ВПШ као наставника у погледу стручне, а нарочито педагошко-методске спреме.

Изучавање методике, по мишљењу професора Макарића, претставља проблем који треба обухватити и решити га. Примера ради, он наводи Географску групу, која, као и остале школске групе, оспособљава студенте за наставу два главна предмета. Методика географије која

седник Удружења СС Јовић Светозар Павловић Меланија наводи пример Биолошке групе на којој треба извршити сужавање наставног плана. Изучавање систематике из зоологије и ботанике није неопходно. Такође, време студија треба продужити. Мишљења и осталих студената су приближно иста наведена.

Актуелни проблеми Савеза студената

У тескобној и јединој просторији за рад у студентској организацији окупили су се секретари група да продискутују о неким актуелним питањима.

На проради конгресног материјала, кажу студенти, поједине групе (немачка обе године, историја друга година, мађарска и румунска), досада нису ништа урадиле. Друге групе одржале су три до пет састанака на којима су тезе прорађиване на принципу широких дискусија. Међу студентима има неколико случајева социјално незбринутих другарица и другова. Решавање овог питања датира још од јесенас, када је у једном делу средњошколског интерната смештено око тридесетину студената. За храну, стан и остале услуге студенти су доскора плаћали 3.500 динара, док је недавно месечна уплата подигнута на 3800 динара. Један од разлога овог поскупљења треба тражити у лошој организацији финансијског пословања. Набавке се врше код препродаваца, а не код произвођача (!?). Посебно је питање материјалних могућности самих студената од којих 55 прима месечне стипендије у висини од 2000 до 3000 динара. Да ли студент са овако високим месечним приходом може да покрије своје најосновније потребе? Присутни су мишљења да решавају овог проблема треба озбиљније и брижљивије приступити. Здравствено питање је такође једно од најактуелнијих. На Градском савету за народно здравље је да омогући контролне прегледе свих студената на почетку зимског и летњег семестра. Иницијатива од стране студентске организације постоји, а на надлежнима је да је прихвате.

Културно-забавни живот студената

Студенти Педагошке школе за своје најмлађе колеге — бруцоше дају другарско вече. У сали су поред великог броја студената присутни и грађани Новог Сада, који са интересовањем прате живот студената. На програму су хорске и фолклорне тачке, рецитације, а и драмска секција приказује фрагменте из домаћих драмских дела. На лицима присутних одражава се нескривено задовољство.

— У целини рад Удружења савеза студената и Савеза комуниста је добрим делом онемогућен због недостатка потребних просторија — каже секретар основне организације СКЈ, Педагошке школе Урошев Паја. Желели бисмо да нас посети једно од студентских културних друштава из Београда. Та посета би нас много обрадовала и дала више потстрека у нашем раду.

На практичним вежбањима

је на поменутој групи под а) учи се у другом и трећем семестру, док се историја која је под б) не придаје потребна пажња, мада ће студенти по завршеном школовању предавати обадва предмета.

Разговор са ректором ВПШ

Од посебног је значаја мишљење ректора Чобански Спасоја у погледу свих проблема школе.

— Пре свега, потребно је рачунистити са питањем места ВПШ у школском систему. Пре рата оне су спремале кадар за грађанске, а данас спремају наставнике за осмогодишње школе. Ако имамо у виду чињеницу да је осмогодишње школско образовање обавезно, онда нас то обавезује да настави на школи посветимо више времена и пажње, јер јој њена перспектива поставља специфичан задатак: дати више педагошко-васпитног знања и дубље упознати научни метод васпитања. Све ово говори у прилог потреби продужења школовања на ВПШ. За сада, чести испити, а нарочито задржан летњи колквијум, служе сталном контролисању знања студената и одржавању континуитета рада.

Поред овог проблема, по речима ректора Чобанског, актуелно је и питање школске зграде, која не располаже одговарајућим бројем просторија за наставу, као и стављање на дискусију питања ауторитета наставника и њиховог односа према студентима на испитима.

Студенти о проблемима наставе

До последњег места испуњена је позоришна галерија студентима ВПШ који присуствују сценској проби Молијеровог „Дон Жуана“, пратећи тако рад позоришта и упознавајући се са значајним делима драмске литературе. Овде сам разговарао са неколико студената да бих чуо њихово мишљење о раду на школи.

Ево шта су ми они казали. — У програму треба оставити само оно што је неопходно потребно, у супротном наш квалитет знања опада — каже прет-

Подносења решавају неких проблема Педагошке школе. Извршио веће АПВ, ставило је студентима на располагање суму од 1,100.000 динара за штампање скрипта, док је њиховој организацији покљонило библиотеку и клавир. На овоме се неће стати. Народне власти показују пуно разумевање за потребе студената.

Постоји још низ, мање или више актуелних питања из живота студената, њихове организације и рада у школи о којима би требало такође говорити. Остављам студентима Новосадске више педагошке школе да они сами на ступцима нашег листа пишу.

Роден: Грађани Калеа

Кроз наше ФАКУЛТЕТЕ

Посета студената педагогије дому слабоумне деце у Јабуши

Ради повезивања теорије и праксе у току студија, студенти Педагошке групе на Филозофском факултету редовно одлазе у средње школе. Тако ових дана десет студената ове групе учинило је посету

десет јутара. Штићеници на овом имању баве се многим занатима, што им умногосте доприноси да брзо напусте дом и врате се здрави родитељима.

Студенти су провели један дан у разгледању дома.

Стара зграда Филозофског факултета

дому за слабоумну младеж у Јабуци код Панчева. Ово је једини дом овакве врсте у земљи. Више од 150 штићеника смештено је у овом дому који има и своје сопствено имање од преко

Они су овде имали прилике уз помоћ професора да повежу предавања која слушају из специјалне педагогије и дефектологије са праксом.

Р. Ј.

Правни факултет

Састанак дебатног клуба

Одржан је састанак са темом „Државни капитализам“. Дискусија се развијала на основу чланка Милентија Поповића. Треба истаћи да је било и супротних ставова. Постављало се питање да ли је код нас био административни социјализам или државни капитализам, у име кога се врши национализација у капиталистичким земљама и многа друга питања која су била спорна. Дискусија је била веома плодна, али се није могла завршити, јер није било коначних решења, па ће се наставити. Неки су дали предлог

да се замоли и друг Милентије Поповић да присуствује.

САСТАНАК СТРУЧНЕ ГРУПЕ ГРАЂАНСКОГ ПРАВА

Основана је нова стручна група грађанског права и одржала свој први састанак са темом „Заблуда у грађанском и породичном праву“. Како код нас још не постоје позитивни прописи из грађанског права, то ће ова група имати посебан значај за обраду ове тематике.

М. М.

Студенти шумарства — ловци

АКО се узме у обзир са коликим великим тешкоћама се овај одсек београдске ловачке друштвине бори, резултати које је постигао до сада су задовољавајући.

Дружина је основана октобра месеца прошле године и већ сада има око 130 чланова. Ова масовност тумачи се тиме, што је ловарство један предмет на Шумарском факултету. Међутим, да би ловарство егзистирало онако како треба данас да буде, мора да се постави на научну основу. И ту је баш главни камен спотикања. Студентима је потребно једно ловиште где би се пренеле све најновије тековине науке на овом пољу.

Зато је и један друг на радном састанку секције 13. о. м., дао врло користан предлог... „Послати у Лебелу Луг — огледно добро Шумарског факултета — комисију састављену од неколико чланова. Њихова дужност ће бити да испитају какву дивљач ту треба довести. Тако да би бар на овај начин добила ловишта“.

Овде сваке године долазе студенти шумарства на праксу и у ту су сврху подигнуте бараке. Зими када студенти поћу у лов на вукове, моћи ће ту становати. Ипак, све је ово још отворено питање, али се управа секције нада да ће наћи на разумевање код надлежних који ће све ово решити повољно.

Б. В.

ГЕОГРАФИ ПОСЕТИЛИ ГЕОКАРТУ

Студентски географски клуб „Јован Цвијић“ организовао је ових дана посету Геокарти. Радни колектив је врло љубавно примио чланове клуба. Студенти су прегледали процес производње. Упознавање технолошког процеса у изради карата, употпуњава стручно знање студената географија.

Ј.

КУЛТУРНЕ ВЕСТИ СА ФАКУЛТЕТА

НАЈЛЕПШЕ ПРЕДАВАЊЕ

Утисцима са пута по Великој Британији говорио је Драган Стојиљковић, је дан од уредника „НИН-а“.

Г.

У УТОРАК 17 марта 1953 године књижевник М Пешић на позив студената славистике, пред пуном четрдесетипетницом одржао је предавање о Александру Блоку.

НА ПОЗИВ Лицерарног клуба студената књижевности, у среду 18 марта 1953 године у друштвеном клубу Филозофског факултета, Душан Матић је говорио о савременој француској књижевности.

У ПОНЕДЕЉАК 23 марта 1953 године у оквиру стручног клуба студената психологије, приказан је филм „Неуропсихијатрија“.

„ПСИХОЛОГИЈА САМОУНИ ЖЕЊА“, анализа Ђермонтовљевог „Печорина“ назив је есеја Николе Милошевића, који је читао на састанку литерарне секције Филозофске групе Филозофског факултета у уторак 24 марта 1953 године.

У ОКВИРУ литерарног клуба књижевности, одржано је књижевно вече на коме су читали радове студенти прве године. Читали су Владу Станковића, Зоран Милића, Зора Цмерковића и Александар Ристовића песме и Иван Пудло прозу.

Поред Цанкареве драме „Слуге“ коју ће извести на овогодишњем фестивалу, драм „Мика Митровић“ обновиће и ње обновиће и драме које је приказивала прошлогодишњег фестивала: „Малограђани“ од Горког и „Сви моји синови“ од Артура Милера.

25 ов. мес. у просторијама друштвеног клуба МВШ-а књижевни клуб МВШ-а приређује књижевно вече на којем ће гостовати млади писци са филозофског факултета поред чланова овог клуба.

Друштвени клуб Техничке велике школе приказао је за своје студенте до сада три уметничка филма: „Благо Сијера“ Мадре, „Пунгла на асфалту“ и „Пуковник Шабар“.

Сцена из „Конзула“

Први пут на сцени Београдске опере присуствовали смо извођењу једног савременог оперског дела — музичке драме „Конзула“ од америчког композитора Ван Карла Менотија.

карактере и осећања. У вокалним доницама основу чине речитативи, без великих арија и честих ансамбла.

Сам писац либрета Меноти обухвата актуелан проблем: распрострањеност бирократизма у друштвеном систему „негде у Европи“.

Са пуно љубави и стваралачког одушевења, савесно и озбиљно, прилику са музичко-вокалног ре-

За фестивал се спремају „Зикови“

Зикови, то су људи из далеке, предреволуционарне Русије коју је Горки оштрином своје операције и снагом свога талента успео уметнички да облики, сјајно окарактериса и фиксира за савременике и будућа поколења.

Но, не желим да се сад овде упуштам у оцењивање Горког као човека, а још мање у оцењивање литерарне вредности његовог дела, већ намеравам да у неколико реча изнесем утиске које сам повео са једне пробе његове драме „Зикови“, коју за мајски фестивал интензивно спрема једна група студената Филозофског факултета.

Проба тек што није почела. Затичем друштво на окупу, додуше не баш комплетно, али углавном у довољном броју, тако да се са пробом појединих фрагмената може почети. Редитељ Кајмаковић (који је иначе студент Историје уметности) даје упутства, објашњава атмосферу као и мизансцену, столица маркера делове будућег декора и... пред нама почиње да се одвија радња првог чина у екромнијој малограђанској кући у којој отац прегиња невесту својом сину.

И тако се пред очима одвијају фрагменти будуће претставе. Полу-пјани Михајло, који пред собом нема животног циља, који ни сам не зна зашто живи, оптерећен осећањем инфериорности, ограничена

Ана Маркова — типичан пример малограђанштине, сироти Алдипа Зиков са својом позном љубављу и други ликови које нам је Горки дао живе, говоре, крећу се, ту, крај мене, у истој соби, на дохват руке. На моменте заборавам да су ти људи које овде гледам моји стари познаници, другови из школских клупа, и у њима видим претставнике једне минуле епохе, епохе лутања, трзавица, малодушности и међусобне мржње.

Проба је завршена. Отпочиње дискусија кроз коју редитељ указује на недостатке појединаца, а глумци износе своја мишљења и предлоге. Давати сада било какве критичке оцене, било би преуредиво, уосталом фестивал није да леко и оставимо да време каже своје.

Бранислав ОБРАДОВИЋ

Чега има новог ... на Академији за позоришну уметност?

Припреме за фестивал студената Академије за позоришну уметност специјичне су природе. Обратили смо се студент четврте године филмске режије из класе проф. Вјекослава Афирна другу Бранку Калачићу — претседнику Савеза студената Академије. Одазвао нам се речима: „За фестивал, уствари, не вршимо специјалне припреме, него мислимо да на њему учествујемо са дипломским радovima које припрема четврта година (класа глуме проф. Јозе Лауренчића).

— Који се комад спрема и ко ће наступити? —

— „Зикови“ од Максима Горког. У главним улогама појавиће се: Милена Врсајков, Ратислав Јовић — познати из филмова; Марко Тодоровић, који дебитује у нашем новом филму „Далеко је сунце“ (по сценарију књижевника и редитеља Јосипа Кулунџића) и Љуба Тадић и Слободан Перовић, који су већ играли у Београдском, односно Југословенском драмском позоришту.

Уз ово драмско дело доћиће у обзир и рецитације из поезије а можда и неки одломак из прозе, кога ће дати остале млађе класе.

Заинтересовали смо се за рад осталих класа режије и глуме.

Менотијев „Конзул“

Реализацији ове опере на нашој сцени диригент Оскар Данон, солисти: Валерија Хејбалова (Магда Сорел), Евгенија Пинтеровић (Мајка), Милица Миладиновић (Секретарица), Драгомир Нинковић (Дон Сорел), Драго Стари (Мађионичар), Мирко

Чангаловић (Агент тајне полиције) и други, уз врло добро дату оркестарску сарадњу. Свако је са своје стране допринео видном успеху ове квалитетне опере.

Милутин МИЛОВИЋ

... и његово сценско извођење

Савремене позоришне тековине продрле су на сцену Народног позоришта преко оперског облика. И тако оно што није створило у својим оквирима драма требало је учинити преко музичке драме.

У коштак са тим проблемима имао је да се ухвати Јосип Кулунџић, после низа поставки опера мање више устаљених сценских форми, у коме постоји искуство нагомилано кроз генерације. Бел канто, Пучини, домаће жанр-опере не носе елементе за решавање овога задатка. Редитељска поставка морала је из основе бити друг

чија. Оперски ансамбл имао је да опроба сада и свој глумачки таленат. Док публика, на пример у „Валу под маскама“, прелази преко концертног става оперског извођача, код Менотија сваки такав несценски моменат био би неопростив.

Кулунџићев резултат у режији „Конзула“ говори да је он тога био потпуно свестан. Јер је зближа створио музичку драму, у којој је студиозно постављен стил и тај стил спровођен како декором, осветљењем, мизансценом, тако и глумом. Богатство глумачких реалистичких средстава било је медијум којим је редитељ најо-

чигледније тежио да у овом извођењу подвуче реалистичке квалитете ове музичке драме, а не њене експресионистичке елементе. Сваки пантомимски елемент водио би у бизарност и све ниво претставе са висина животноности на ниске гране оригиналности са циљем у самој себи. Валерија Хејбалова и Евгенија Пинтеровић најмаркантнији су израз и остварење те редитељске концепције, баш богатством свог музичког израза реалистички и психолошки издиференцираним.

Наша музичка публика показала је да прима оперу и у оквирима модерног позоришта, па се захвални аплауз и оно многоповлањано „бис“ може сматрати и једним „још“ савременој опери и дискретни позив нашим композиторима.

Јован ЂИРИЛОВ

ФИЛМ

КАМЕНИ ХОРИЗОНТИ

Тадран филм, 1953 г., сценарио по идеји Вјекослава Калеба, написао Шиме Шиматовић, режија Шиме Шиматовић, сниматељ Бранко Влажина, у главним улогама: Ирена Колесар, Марко Сољачић, Виктор Бек, Борис Тешија, Антон Налис, Соња Фабић и др.

да се покаже ситуација која тера Јакова да води Малу на посао.

Водећи драмском радњом старца кроз места где Мала служи, Шиматовић је по ред тога што је успело дочарао старојугословенску градску и грађанску атмосферу, њен морал и њене одnose, супротставио овој нашег поштењог патријархалног сељака и показао његову трагедију, трагедију човека који се од тог света брани дрвеном сељачком паролом „нек се брине свако за себе“ и логично на крају пропада неразумевајући догађаје.

Стигао је нечујно, без икаквих рекламних претходница као што су самоверене и распоровске негативне прогнозе. Зато смо га гледали без предрасуда и изашли из сале — углавном задовољни.

У филму „Камени хоризонти“ не заплиће се и не расплиће драмски заплет. Њега нема. Филм је прича о сељанцима — слушкињи Малој и њеном оцу сељаку Јакову који живи на камену и нема новца да плати дуг и купи леци круха. Прича која је испричана лепо и разговетно, са много духовитих детаља.

Треба одмах викнути крик и уверење: наше теме могу се казивати живљим ритмом од онога којим се крећу воловска кола! У експозицији аутор као да је хтео и оскудицом покрета и радње да изрази не машинити и сиромаштво у кући Јакова. Само то све сувише дуго траје. Камера тумара око куће и по њој, док глумци говоре непотребне дијалоге („ајде, душо материјна, поједи млијеко!...“), само зато

Уз своје одушевење Ирена Колесар и уверење да је улога Мале знатан допринос нашем националном филму (као што су то и „Камени хоризонти“ у целини) треба да изразимо и жаљење што је Мала често запостављана на рачун атмосфере и занемариван однос између њих две, тако да није сасвим јасан разви-

так Мале из оне која „није знала“ у Малу која зна. У низу уверљивих животних ликова (какви су готово сви епизодни ликови) треба истаћи симпатичност Налисовог скитнице „чика Мартина“.

Штета је што овај филм није могао без шематичних ликова. Неколико људских детаља недостајало је Банету да не буде папирнати илгалаци. Слично је и са жандармима који су били и испеглани и у штиркани и помало карикатурни. Радничка класа се појављује на крају филма са једном декларативном изјавом у сцени која би, да филм није имао поменути недостатке (неуверљивост екстремних претставника добра и зла и Банета жандара) деловала снажно и нимало паролашки. Овако, та сцена остала је на пола пута између тих двеју могућности.

Филм „Камени хоризонти“ обрадовао нас је уверљивим и животним ликовима и ситуацијама. Дуго очекивани национални стил скоро је освојен. Само још треба са воловских кола прећи у цип.

Д. Мак.

Ал. Д. МИХАИЛОВИЋ

Бодрожа Перо: Акт

Животи - ПОЗИВ

Милошевић, Ружић, Белошевић и Жигон одговарају...

(Наставак са прве стране)

сопствене путеве. Само се тако може ићи напред. С тог становишта идем у току предавања путем излагања наше науке, не као вечитог, непроменљивог и апстрактног кодекса, већ као нечега у чему има пуно елемената за развој и што се мора развијати.

— Свака класа морала би изградити своју сопствену етику.

Мирослав БЕЛОВИЋ, редитељ у Југословенском драмском позоришту и асистент на класи Мате Милошевића изразио је следеће мишљење:

— Мислим да на Академију треба гледати као на место где ће се развити читава уметничка личност, а не само глумца са познавањем чисто стручних елемената глумачког стваралаштва. Специфичност глумачког позива захтева да се у току четири године у свакодневном међусобном додиру студената развија колективни дух и хуманизам. Јер позориште је резултат колективног рада, а и рада за човека. Младе људе на Академији треба упућивати на стварност, на опште токове нашег живота; свако издавање од наших токова води апстраховању које необично конкретна глумачка уметност не трпи. Последња су боемија, егоцентризам и извештаченост, који коче свестрано познавање живота, а на сцени гуше искрену природу страсти, чији је велики глумца. На резултатима великих позоришних радника треба свака класа да изгради своју сопствену етику коју студенти као драгоцену, искрено понети са Академије за читав свој будући уметнички живот. Процес израде етике састоји се из многобројних елемената, а један од њих је стално супростављање уметничке скромности и савесно-

сти „брзопотезној генијалности“. Дешава се да први успех на испиту или филму претвара позитивни критички однос студента према старијим колегама у ситни критички однос и празну самоувереност, без неопходног поштовања рада других.

— Треба се сетити ефемерности глуме

Стево ЖИГОН, глумца Југословенског драмског позоришта и асистент на класи Јоже Ружића на ово питање одговорио је из друге перспективе:

— Мене пре свега интересују узроци који рађају извесне негативне појаве у току студија глуме. Мислим да оне могу наћи објашњења и донекле оправдања у специфичности глумачког позива. Глумачког нема кроз свој рад никаквих материјалних сведочанстава о својој уметности. Глумачке креације и талент не могу се на пример као код сликара конкретизовати низом слика, као очигледним сведочанствима о таленту. Та ефемерност глуме и извор је свих нервоза, слабости и узнемирености међу студентима који, недовољно сигурни да ће им талент бити уочен, обраћају на себе пажњу екстравагантним начином живота. Тако неки своје редовне посете кафанама објашњавају учењем живота на самом извору. (Што би баш кафана била тај извор?) Колективни дух и међусобно разумевање осипају се са свако годишном студијом све више што је ближе ангажман. Ситне зависти, које се јављају, кваре уметничку личност. Борба против тих појава унутар сваког појединца тежак је процес, у коме је и поред најбоље воље која постоји тешко успети победити. Треба уверити студенте глуме у чињеницу да се сваки истинити талент увек афирмише.

Ј. Т.

Необјављени рукописи (наставак)

После прегледа писма и дневника о којима смо говорили у прошлом броју, дошли смо, при дну и до зелене фасцикле са исцрпним корицама „рукописи Бранимира Ђосића“

Прва ствар на коју наилазимо је „Први валцер“ рад шеснаестогодишњег младика. Фабула је невестито исконструисана, али по способности психолошке анализе карактера већ се да наслутити рука писца „Покошено поље“. Ипак ова новела претставља малу вредност за нас и за она који би желели да проучавају ауторов књижевни лексикон.

Жива лутка

Ова „комедија у три чина са предигром и завршном сликом“ је једина од необјављених сценских остварења. Тридесетих година аутор је спаљивао из непознатих разлога драму „Вир“ за коју Милан Богдановић пише у чланку „Посмртна почасти Бранимиру Ђосићу“: „Негде у позоришној архиви годинама труне један његов рукопис драме, која, ма колико наивна и местимично детљива, несумњиво више вреди као драма и као садржина, него сви „триумфи именовани и безименовани“ на београдској сцени.“ Заједно са драмом, аутор је спаљивао и комедију „Медвед, и то исто али мало другачије“, чији је један чин штампан у „Вуктињи“.

Нажалост „Жива лутка“ је једна од ауторових слабијих дела, писана марта 1927 године на брзину, сценски слабо постављена и уобичајена. Очигледно је да је написана из материјалних разлога. Свакако, Ђосић је један од наших писаца који су имали најтеже услове за рад гоњен неплаћеним рачунима, нагриван болешћу која га је прерано укљонила са књижевне позорнице и укочила руку која је имала много шопшта да напише.

Садржина је ова: жива лутка је сиромашна девојка коју користе два циркузана ради намамљивања публике. Кроз низ неуховитих заплетова Ђосић је желео скандалозним вицима да измами који смешак, сматрајући да ће скредности имати можда успеха код публике да би тиме добио толико потребан новац.

За изучавање Ђосићеве књижевне физиономије интересантно је да се он брзо отргао од писања оних ствари и развио у романсијера великих размера осетивши одмах правац којим треба да се развија, и жртвујући можда тиме своју материјалну егзистенцију.

Књига рада

Највећу вредност међу рукописима претставља дневник рада, који је Ђосић водио уредно и готово свакога дана.

22 маја 1933 — тешко спавао. Пре морио сам се јуче много. Звона ме искупише рано пробудила. Прошетао. Владике у пратњи секретара иду на јутрење. Стремци са својим расточеним колима; пиљарице, чиновници који су ушли у уреду, професори, богослови. Са да је око девет сати, срулењем рукопис, намењатих сто. Десет сати. Посао, посао, звоне звона, питам се само докле, као да сам запао у средњи век.

Подно. Први редовни написани. Ручао. Кафана потпуно празна. Мир. Стварно сам у туђем месту, треба се сад усредсредити, све заборавити. Пет сати. Прилично расејан. Приближујем крају писмо Шуљевићу (личности из романа

„Покошено поље“ Д. К.) а то значи политичко објашњење, платформу са које треба да се дигне Ђосотић (једна од главних личности романа (Д. К.). Шест сати дошао до Деспотића. Језа. Проклетти Деспотић! Девет сати три странке са приличним замором. Лежем одмах, требало би сутра устати разије и пре сести за сто Овако се мало сврши“.

Илустровали смо једним одломком из обимног дневника Ђосићевог рад на животном делу „Покошено поље“ са насловом: „Покушај да се роман заврши“ писаном од 21 маја до 27 августа 1933 године у Сремским Карловцима где је отпутовао да би могао у миру окончати роман који је Геца Кон тражио према уговору у одређени дан. Но, ни тамо се као што видимо — није могао сконцентрисати, те се вратио у Београд, а потом убрзо отишао на лечење у Тополинцу где је рад завршио.

Штета што још није штампан Ђосићев дневник, писан са прекидима пуних шест година (од 1927—1933). Не можемо истина рећи да је писан бриљантним стилем, али тврдимо да је необично интересантан. Писца епохе какав је био Ђосић не можемо упознати само преко дела, потребно је да у њему и не само изитимна преживљавања, јер су биографски подаци у нашој књижевности често оскудни и непотпуни. Ако нема могућности да се штампа као посебна књига овај дневник би се могао употребити као литерарна илустрација његових дела, уместо многих предговора и поговора.

Дневник је пре свега писан књигово. Много је у њему субјективистичког размишљања о проблемима који су га мучили, па га и неколико пута довели и до ивице растројства. Пул је приказатељске болести која га је често онемогућавала у стварању, а много је бележака посебно раду за покретање сопственог часописа у прво време названог „За или против“, а допније „Бранково коло“ који није никад изашао због материјалних услова.

О књижевности између два рата

Један од носилаца наше литературе између два рата био је и Ђосић. Зато су од велике вредности његове интимне описке о добу у коме живи, о преокупацијама које су га често бацале у врлоге имажинарног, а које је он увек успео да савлада веран себи и својој улози у књижевном животу. Његове примедбе не претендују на уметнички квалитет, јер су често бачене на папир пред спавање, или између два залагања, те то од њих не треба ни тражити.

„Концентрацијом се долази до инспирације“

Једна је од многих рефлексива које је забележио Ђосић. Из записа сазнајемо у потпуности процес настајања „Покошено поље“. Он каже: „Освајачи“ (првобитни назив „Покошено поље“) треба да буде оно што тако ватрено желим: роман — река. Да би ту ат-

мосферу створио, потребна ми је необична концизиност чињенице, епизоде треба да се гуше, да прегачу једна из друге. Покушај један један, и место у два тома дати све у једном, израз потпуно подредити садржају, а како садржај треба да дочара испуњавање временског пролаза, све завитлати, ни делова, ни глава, ни поглава, једна линија, једна река која тече из две генерације и која наставља да тече кад се књига буде затворила“.

И роман, река је потекла из његовог пера. Није га ни тешка болест омела. Утопор је био у рукама Геце Кона. Роман се морао на време предати, а док је стварао издржавао се аконтајфом од 1000 динара месечно коју му је „милостиво“ дао издавач. Његова мајка би отпутовала, целулом обавештавала пријатеље да није код куће. Међутим, он је седео данима са радним столом грозничаво завршавајући дело које га је исприло тако да ће умрети на дан његове појаве у излозима београдских књижара.

„Створити ту широку и страшну епопеју „Освајаче“ и умрети: и то с радом; — не ја треба да живим, ја треба да радим, ја имам дужност да много шта кажем, што тек почињем да назирем као ствари које морају бити речене“.

К. Димитријевић, Д. Каврац студенти права

Дружина фермијалног савеза за МВШ броји око 600

Лазова

ДРУЖИНА Фермијалног савеза студената медицине одржала је прошле недеље свој први радни састанак у овом семестру. Дискутовало се о плану рада до краја семестра, а и за период есементралног распуста. Било је пуно предлога како што боље организovati делатност дружине. Решено је да се у току семестра изведе један масовни излет, одржи неколико предавања о организацији логоровања и о лепотама наше земље, организује неколико филмских и другарских вечери ради зближења чланства а и материјалног обезбеђења дружине.

За логоровање у току распуста. Управни одбор је предложио шест места и то: Копаоник, Златибор, Дивчибаре, Борачко језеро, Петровац на мору и Макарску. У анкети која је после спроведена, сваки члан је изјавио где жели логоровати и у ком временском периоду.

Поред помоћи од Армије и Централног одбора Фермијалног савеза у шаторима и осталом инвентару, дружина ће такође један део свога новца употребити за набавку шатора и ћебади. Дружина ће координирати рад са Планинарског смучарским друштвом „Јастребац“ које ће им увек изаћи у сусрет, јер они имају више искуства у организовању излета и логоровања.

Професор Тис и студенти агрономије

шавши око седам хиљада километара. Ради тога, на својим предавањима за студенте и наставно особље агрономије у Земуну, могао је да говори не само о достигнућима и пракси у воћарству САД, већ и да укаже на проблематику нашег воћарства и на мере које треба предузети. Напоменуто је да су услови за развој ове гране одлични, а квалитет воћарских производа је јако слаб. Говорећи о нашој малини и њеним квалитетима, завршио је примедбом, да би нам многи Американци позавидели на природним условима којима располажемо.

Стручњаци за пољопривреду упућени од Међународне организације за пољопривреду и исхрану ОУН-а налазе се у нашој земљи. Тако је ових дана на Пољопривредном факултету у Земуну господић В. Н. Тис, професор Пољопривредног факултета државе Масачусетс (САД), одржао низ предавања за студенте и наставно особље. Професор Тис налази се у нашој земљи од септембра прошле године. Он је, као стручњак за воћарство, обишао све наше воћарске центре, пре-

Професор Тис, држећи се праксе која вала у Америци, тј. стручна предавања одржавају се на терену у практична објашњења, применио је то и код нас. Он је са студентима нашег факултета, који претежно студирају воћарство, извоо крају ескурзију до воћарске огледне станице „Радилово“ у Вишци где је практично приказао разне начине гајења и резидбе воћки.

Студентима је овај бајло од необичне користи. Они су се, поред практичне користи упознали с методима рада и начином третирања проблема воћарства у САД.

М. Милошевић

Белешка о нашем књижевном прилогу „Дечак је чекао“

У поратној приповеци дечака су књижевно узвишени хероји а најчешће исечак који говори о њиховом моменталном сазревању. Такви прозни комади доносе не само описну лакоћу, него и ласце фикције о дечакум ликовима. Отуда треба одмах изрећи највећу похвалу покушају младог писца Радовановића: његово психолошко саосећање није му скратило растојање од збивања. Тако је исцртан један цанкарски топао дечак, који својим напрегнутим чулима присуствује сувором догађају: стрељању свога оца. Колико је варијација и свемира садржао тај дозв, тај јак. У освит дана чекао је не дјуму који је значај тангенту крвавог стрелишта. Иако се приповетка не чита лако, иако захтева смиреног читача, она је понела једну жарку и фрскну личност у часојима великог узбуђења. А све ово што је сажето у опису није гримаса малог јунака, није упрошћени покрет руке него дубинско ловање његових мислених варијација.

Приповетка је доста згуснута, исплетена и преплетена, па није испунила задатак сразмерно постављања више ликовова. Међутим, бивајући константно приближен малом јунаку, младик писца да није издвојио из догађаја дајући их више у призвуку. „Мали је био нејак, смрзнут, са погледом болесника. Чекао је. И гледао бјде које су ко зна због чега звали Чачаница. Оно је зеленкасто и хладно као леба змије. Ненаситно. Он је знао да их понекад не дотуку, а закопају живе, па земља посл- дуто игра, пвили, стене“ Почекад је израз напрегнут и нескладан хотети да буде звук фигуре. Такава је и последња реченица горњег читача. Ипак реченица је негована и утанчана, понекад кратка али значна, понекад окићена сувенирним придевима. Највише частине показује Радовановић у дијалогу који је изведен на крају приповетке. Ту је сировост из живота спојио са тренутним лиризмом својих ликовова. Тежећи да дијалоги буду орнамент, да исказују одједном читаво искуство, млади писца се није класично утвђаја Горког. Ти дијало-

М. М.

Из друштвених клубова

Када ће се отворити друштвени клуб Правног факултета?

На питање када ће се отворити друштвени клуб студената права, претседник Сарић само је одмахнуо главом: „Треба нам још новаца“.

Почело се са много добре воље да просторија добијена за клуб буде што лепша. Са 200.000 динара колико је имала на располагању, управа је купила завесе, преуредила просторије, набавила радио апарат и четири шах гарнитуре. Поред овога, декан је покљонио клубу двадесет столица. Али, да би друштвени клуб одговорио својој задатку, све ово је премало, потребна су већа финансијска средства.

Правници нису у срећној ситуацији као рудари и геолози које помажу радни колективи великих рудника у земљи, зато су се обратили радничким саветима Издавачког предузећа „Културе“ и „Борбе“ да поклононо у књигама, часописима и бесплатном претплатом на дневне листове допринесу да наш друштвени клуб буде пријатно место за политички културни и забавни живот. Иако без удобности коју има клуб рудара, друштвени клуб студената права биће интиман куќак за разноврсне плодне дискусије.

Борбе Ковачевић студ. права

ПРОГРАМ ДРУШТВЕНОГ КЛУБА ТВШ од 25-ИИ до 3-IV-1953 год.

- 25 о. м. приказивање уметничког филма.
- 26 о. м. предавање: Развој филма и његова друштвена улога.
- 27 о. м. књижевно вече „Видика“.
- 30 о. м. музика из познатих филмова (плоче).
- 31 о. м. Хектор Берлиоз: Херолд у Италији — фантастична симфонија (са плоче).
- 1-IV приказивање уметничког филма.
- 2-IV дискусија о моралу. Присуствују другови са Филозофског факултета.
- 3-IV предавање: „Термомеханизми“. Предавач: Инж. др Рајко Томовић.

„НЕДЕЉА МЕДИЦИНАРА“ ПОСТАЋЕ ТРАДИЦИЈА

Припреме за „недељу медицинара“, која ће трајати од 19—25 априла, за таласале су Медицински факултет. По основној замисли она треба да буде манифестација целокупне активности студената медицине.

За програм је предвиђено да се изведе здравствена анкета, смодра научних радова, првенствене утакмице медицинара, међуфакултетски шах турнир и напредна такмичења из вачдушне пушке, књижевно вече, усмене новине, приредбе са ирпанкама, музичко вече итд. Током читаве недеље одржаваће се здравствена просветна предавања, најразличитија физкултурна такмичења, излети, посете музејима.

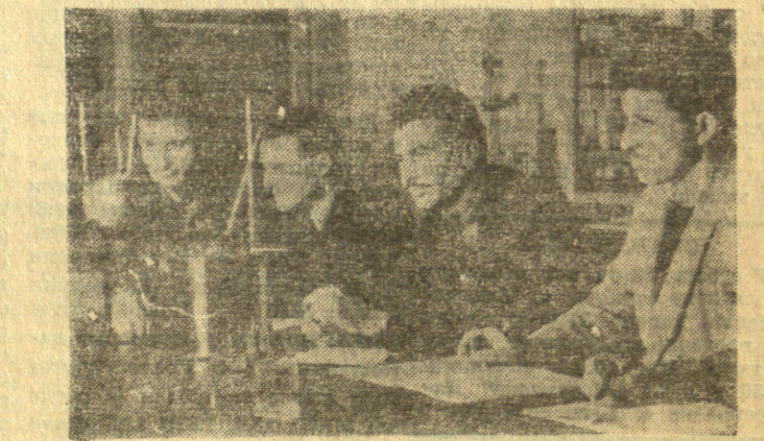
Најобимнија тачка овог програма, свакако је здравствена анкета. Она треба да обухвати преко две хиљаде студената. Ову анкету студенти ће извршити у једном реону Београда. Од тога имаће вишеструке користи; наилазећи на конкретне случајеве оболења, студенти ће моћи да добију за себе интересантне практичне и теоретске податке. Утврдиће се сонација неповољних случајева, упозориће се на њих, и тиме знатно допринети правовременим отклањању истих. Досада је већ извршен припремни део. Консултовани су неки хигијенски центри и месне власти. Свуда се наишло на подршку и разумевање. Материјалну и стручну помоћ добиће од неких београдских института. Треба подвући да су на овом послу јако потпомогнути

и од појединих професора, који су дали стручну и материјалну помоћ. Између осталих истакли су се професор Черноубов, доцент Роговић, професор Прица итд.

Студенти су досада припремили анкетни лист у коме су средили питања на које треба наћи одговор на терену. Интересовање за анкету је велико и изгледа да ће у њој суделовати сви студенти. Наишло се на нарочито разумевање код старих апсолвената који у овом послу виде за себе велику корист. Савез студената са своје стране учинио је што је требало да би ова „недеља“ означавала смотру највећих резултата на свим пољима њихове делатности. Организован је штаб који ће руководити припремама и извршена је пуна популаризација. По годинама се и даље дискутује о плану, а направљене су и такмичарске пропозиције. Културно уметничко друштво „Мика Митровић“ нарочито је развило велику активност. Са својим приредбама оно се неће ограничити само на факултет и неке радничке колективе у Београду, већ ће ићи и у унутрашњост — у Бор, Младеновац, Лапово, Аранђеловац итд. Са њима ће ићи и предавачи који ће упоредо држати разна здравствена предавања а узгредно ће се вршити и прегледи.

Значај ове недеље, према томе је врло велики, а њен успех зависиће од тога да ли ће се припреме до краја спровести са таквом одлучношћу, вољом и разумевањем, као што су почеле.

М. К.

Студенти III године Саобраћајног одека пре почетка вежби из „Потоњских материјала“

Спојити

ФУТБАЛ

ПРЕД СУСРЕТ ФРАНЦУСКА - ЈУГОСЛАВИЈА

НЕКА ИДУ НАЈБОЉИ

Са прошлогодишњег сусрета репрезентација Француске и Југославије

Избор играча за студентску фудбалску репрезентацију извршен је тако да се не десеткују клубови који почетком априла путују на турнеје. Дакле, и овога пута су туристички апетити лигашке момчади довели у питање најпотпунији избор једне значајне репрезентације. Требало би се побринути да фудбалери-студенти схвате своју моралне обавезе и изван граница својих клубова и изнад својих тренутних жеља. Додуше, избор који је учињен окупио је довољно поузданих и искусних талената. Недостају само Огњановић („Партизан“), Јоцић („Вск“) и Шенауер („Хајдук“). Њихова техничка вештина и остали дарови заиста би деловали репрезентативно. И овог пута за враћаре имамо доказане и одушевљене играче Васића („Војводина“) и Барбариха („Вележ“). Векови ће задати доста главобоље. Не зато што није учи-

њен широк избор, него што је такав избор неизводљив са садашњим снагама. Поред Дубравчића који улива пуно поверење, Ристић („Војводина“) и Нешовић („Првена Звезда“) нису ни приближно допуњавање. Средња линија би се могла мирне душе поверити Љубеновићу, Крстуловићу и Бошковићу. Љубеновић је марљиви градитељ, тактички умешан и озбиљан; Крстуловић је изврстан техничар, брижљив у одбрани, духовит у нападу, а о Бошковићу не треба много говорити. Наше је мишљење да навалну петорку треба саставити од ових играча: Шенауера, Липушиновића, Јоцића, Огњановића, Дворнића. Када се ослонимо на пучачки апетит четворице осталих играча, неће бити разлога да се одбаци корисна и инвентивна Шенауерова игра. Јоцић би далеко продорије водио на валу него Јагодић, који би се тешко свикао на игру осталих.

Према томе било би најбоље да наши студенти буду француски гости у следећој постави: Васић, (Барбарих) — Дубравчић, Нешовић (Ристић) — Љубеновић, Крстуловић, Бошков — Шенауер, Липушиновић, Јоцић, Огњановић, Дворнић. Треба водити рачуна о томе да француски студенти поред осталих преимућстава као домаћини неће пропустити прилику да изведу и поставе своје најбоље снаге. Они су умели да се жилаво бране пред непознатим и разиграним колегама у Београду, а сада није искључено да ће умети и да нападају. Према томе репрезентацију не треба састављати у тишини једног до говора, него после озбиљног разматрања и позивања свих кандидата. А, овим кандидатима који су обавезни да у то време путују на турнеје, не треба дозволити да пропусте прилику коју им за индивидуални напредак даје оваква репрезентација.

М. МИРКОВИЋ

Завршено је првенство по факултетима ТВШ у гађању ваздушном пушком

Више учесника на тренинзима него на такмичењима

У току прошле недеље завршено је такмичење у гађању ваздушном пушком по појединим факултетима ТВШ. Стрелачка дружина студената ТВШ, која је организовала ово такмичење, од почетка ове године одржавала је тренинге у гађању ваздушном пушком. На њима су студенти ТВШ чегири пута недељно могли да вежбају под контролом инструктора стрелачке дружине. Добра организација извођења тренинга је учинила да се побуди интересовање за ову грану стрелаштва код многих студената. Преко 500 студената ТВШ је, према подацима стрелачке дружине, више пута тренирало на тим тренинзима. На њима је испале око 35.000 „гелера“. Чак су и студенти неких факултета ван ТВШ на којима нема стрелачких дружина били редовни посетиоци ових тренинга. На факултетским такмичењима, међутим, учествовало је свега 180 студената.

При организовању једног оваквог масовног такмичења у оквиру фестивалске активности студената, стрелачка дружина ТВШ је рачунала на помоћ Удружења студената. Удружења студената Електро факултета и Саобраћајног одељења изашла су у сусрет организатору пуним разумевањем. Остала удружења су мало ин-

тересовања поклонила напорима стрелачке дружине ТВШ. Тако се десило да на првенству Технолошког факултета учествује само осам студената, на Архитектонском десет, а на првенству Машинског факултета 19.

Гађање ваздушном пушком је изразито погодна стрелачка дисциплина за жене. На факултетским првенствима на ТВШ учествовале су свега две студенткиње.

Најбољи просечни резултати су постигнути на Електро-факултету, који ће вероватно бити екипни првак ТВШ у овој дисциплини. Иначе, ако се води рачуна о томе да се већина учесника на овим такмичењима отскора заинтересовала за стрелаштво, постигнути резултати су врло добри.

Првак Електро факултета је С. Јовичевић са 85 поена од сто могућих. На техничком факултету је првак А. Батолић са 84, а на Грађевинском Резничек са 82, на Архитектонском Вешир са 71, на Саобраћајном отсеку Кановић са 77 поена, а на Машинском факултету Самарџић са 77 поена.

Данас у 19 часова одржава се екипно и појединачно првенство ТВШ у гађању ваздушном пушком у просторијама стрелачке дружине ТВШ (соба 111 на ТВШ).

М. Николетић

Шах

ЕКИПНО ПРВЕНСТВО БЕОГРАДСКИХ СТУДЕНАТА

После другог кола води МВШ

Већ десетак дана у просто ријама Београдског универзитетског шаховског клуба „Првена звезда“ (Цара Лазара 10) живље је него обично. Свако вече од 18 часова у малој просторији пуно шаховских столова и табла одиграва се по један меч екипног првенства Београдског универзитетског центра. Такмичење је организовано по лига систему са по 10 учесника, односно 8 другова и 2 другарице. У такмичењу учествује 8 пријављених екипа студената појединих факултета и великих школа.

Досада су одиграна два кола у којима су постигнути следећи резултати: ТВШ—Природнат, 6:2; Филозофски—Правни 5,5:4,5; МВШ—Економски 7:2; Ветеринарски—Пољопр. — Шум. 5,5:4,5; ТВШ — Ветеринарски 6,5:3,5; Филозофски—Економски 5,5:4,5; МВШ — Пољопр.—шум. 6,5:3,5; Правни — Природно математички 5:5. После другог кола стање на табели је следеће: МВШ 13,5, ТВШ 12,5 Фило-

зофски 11, Правни 9,5, Ветеринарски 9 итд.

Велики је знак питања да ли ће Филозофски факултет успети да и ове године освоји назив најбоље на Универзитету и задржи прелазни пехар. Исти на, екипа је јака и доста уједначена, а највеће преимућство има у одличним шахисткињама Милунки Лазаревић, играчици која је на овогодишњем женском шампионату делила прва два места, и Љубици Баџић првакињи Србије и трепласираној на женском шампионату. Екипе других факултета су такође врло солидне и јаке, а то најбоље илуструју резултати постигнути у прва два кола.

Сама организација, барем колико се то засада може рећи, је примерна. Такмичари су схватили значај и суштину овог првенства и прилику да са великим залагањем. Треба напоменути и једну негативну појаву да поједини факултети не доводе комплетну екипу, на рачито недостају другарице, те тако губе партије без игре.

ЗАНИМЉИВОСТИ

ЊУЈОРК У БРОЈКАМА

Како изгледа највећи град САД посматрач кроз податке изражене бројевима?

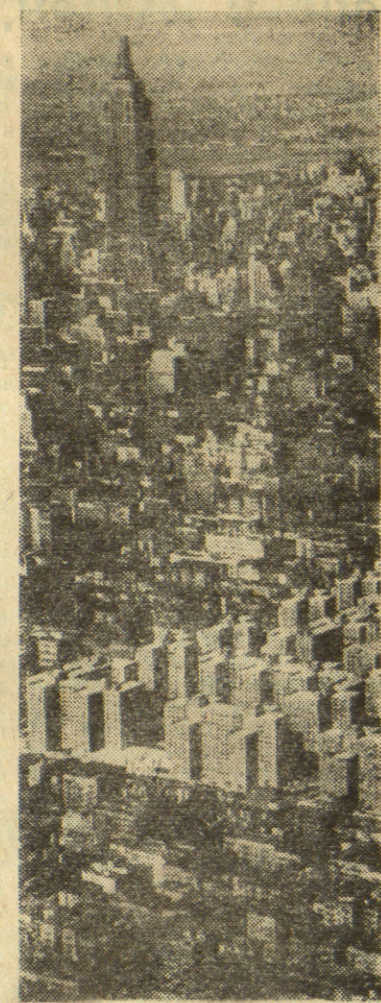
Њујорк има осам милиона становника, што значи да он сам има више становника него поједине федералне државе. Његово становништво је састављено од седамдесет и пет народности и расних група, док Уједињене нације имају 60 држава — чланица различитих народности. По броју италијанског становништва, Њујорк је, после Рима, највећи италијански град на свету.

На свака три минута и двадесет и три секунде долази по један поробљак (у шта треба убрајати и пет пари близанаца свакога дана и петнаест тројки годишње), сваких шест минута и тридесет и шест секунди

досађа се по један смртни случај, сваких 6 минута и 42 секунде одржава се по једно венчање, а сваких 76 минута долази до једног развода или поништења брака. Сваких 36 часова дешава се по једно убиство, а сваких 15 минута долази до телесне повреде услед саобраћајних несрећа. Сваких 12 минута дешава се пожар, а сваких пола часа даје се лажни или непотребни пожарни аларм.

Њујорчани проводе седам и по дана годишње путујући метroom, они поједу дневно 16.676.400 кгр. хране; 2.500.000 комада хлеба од 453 грама; 1.812.000 кгр. меса. Њима стоји на располагању 498 биоскопа, 238 дансинга, 13 концертних дворана, 172 јавне библиотеке и 3.111 раз-

них богомоља. Свакога минута у Њујорк стиже по један путнички воз, а сваких 30 минута по један брод напушта њујоршку луку.

Облакодери у Њујорку

БЕЛИ МРАВ — НАЈВЕРНИЈИ МУЖ

Један од научника који ради на испитивању терита Британског природно-историског музеја, Виктор Харис, одржао је недавно предавање о животу белих мрва. Он је између осталог рекао: „Бели мрви су невероватно интересантни инсекти који живе у аутарктичким заједницама. Највећа хумка коју сам икада видео налази се у северној Родезији и била је висока шест метара, а у пречнику је имала најмање дванаест метара. Ове хумке граде ками мрви радници који су потпуно слепи, зрно не зрно од земље и блага. Изнутра у средњим хумка налази се утврђена климатизована одаја у којој живи краљича са својим паром. Овде у потпуно мрак краљича снесе сваштака. Његово предузеће већ десет година у години, по три десет јаја. За то време мужјак

остаје поред ње, што претставља једанствен пример брачне верности у царству инсеката, пошто нам је позната судбина трупа код пчела и мужјака паука када се заврши кратки медени месец.

Бели мрви хране се дрвеном и зато се човек бори против њих.

★

ЧОВЕК ЧИЈЕ СУ ЗАМКЕ УЛОВИЛЕ НАЈВЕЋИ БРОЈ ЛАВОВА НИКАДА НИЈЕ ВИДЕО ЛАВА НА СЛОБОДИ

Шездесетседмогодишњи Енглец Фред Доне који је својим радом учинио да буде ухањен велики број лавова, никада још није видео лава друкчије него из реткога минута и дану и ноћу, и лети и зими, из године у годину, по три десет јаја. За то време мужјак

ХУМОР

Ода шестици

О, берко Случаја и Среће посети чешће индексе мој. Јер ја не тражим ништа веће до да се у њему изроди твој сој.

ПРОТЕСТУЈЕМ

Је ли ти Поета Паегићу, ти тако, а? Зар ја најрапространијена оцена а ти о мени ни речи. Да знаш да отсад идем код правника. Збогом

Твоја општепозната Петлица

СВЕМОГУЋИ ТАСА

Дозвољава се упис Петру Микућа на прву годину Правног факултета.

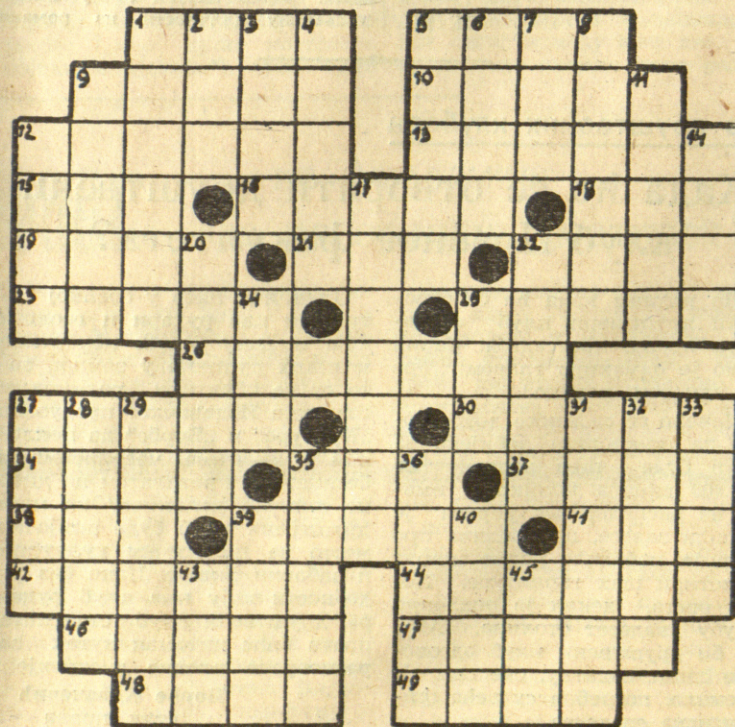
Декан Правног факултета потпис нечитак

Не дозвољавам упис

Таса, с. р.

— Ти сигурно примаш стипендију од Погребног завода
— По чему судиш?
— Па на твојим сликама нема живота

УКРОПТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1. Један од најбољих град и пристаниште на ј. з. обали светског судија (судио утакмице Јунона. 18. Римски војсковођа којга је герм. вођ Арменије домаћину Теутобушку шуму. 19. Име погрчко острво у Егејском мору. 10. знагатор математичара и астронома. 21. Део атома, материјална честица. 22. Врста Америчког инструмента налик на гитару. 23. Један од јунака Дизнијевих стрипова. 25. чача кугле (16,93 см.). 16. Јапански Врста спорта. 26. Држава — побед-

ник на Олимпијади у штафети 4 X 100 м. 27. Фудбалски тим из Бања Луке. 30. Мирис. 34. Острво. 35. Ко (хрв.). 37. Најситнији део материје. 38. Наше острво. 39. Најбољи француски пливач и победник на Олимпијади на 400 м. 41. Име наше филмске глумице. 42. Начин такмичења у скијању. 44. Један од највећих проналазача на пољу електротехнике. 46. Песма у којој се описује живот рибара, селјака, пастира и т. д. 47. Један занатлија. 48. Рибар. 49. Зао.

Усправно: 1. Држава чију смо фудбалску репрезентацију победили у Београду са 5:0. 2. Изглед. 3. Првопласирани на Олимпијади у бацању диска. 4. Престоница златне хорде. 5. Средњевековни управник неке територијалне јединице. 6. Књажевина попуња, оглед. 7. Велики енглески филозоф. 8. Главни град Јерменије. 9. Пропелер. 11. Варош у Италији у близини Рима. 12. Део мотора који служи за примање и преношење притиска. 14. Јединица за мерење нисаљки, пера и дугмади. 17. Врста спорта. 20. Врста спортског чамца. 22. Наш репрезентативни голман. 24. Фудбалски тим из Корунке. 25. Пасега на разбоју. 27. Врста спорта. 28. Обрисали. 29. Потез у шаху. 31. Остатак жига. 32. Део аутомобила. 33. Милост, заштита (турц.). 35. Име великог немачког приповедача (Ман). 36. Шекспирова драма. 39. Ловачки ласо у Ј. Америци. 40. Легендарни старогрчки краљ, који је убио оца а оженио мајку. 43. Француски фудбалски тим из истоименог града. 45. Поседује.

Б. Радновић